

CINOBAŇA

Cinobanský občasník

ROČNÍK VI.

ČÍSLO:6

CENA: nepredajné

ÚVODNÍK

Stretnutie pri vianočnom stole

Rodina má veľký význam pre život človeka. Je to prostredie, ktoré veľmi účinne stváruje jeho povahu a zručnosti od ranného detstva po neskorú dospelosť. Okrem toho sprostredkováva odovzdávanie spoločného dedičstva, zvykov, obyčají, hodnôt a postojov človeka k iným ľuďom a ku spoločnosti, k rodnému kraju, k národu a jeho kultúre, k rodine samej.

Stretnutie pri sviatočnom stole – to je predovšetkým miesto spoločných spomínaní. Opätovnými návratmi do prostredia pôvodnej rodiny si človek uvedomuje svoju bezprostrednú začlenenosť do „dejín“. Z rozprávania starých rodičov a rodičov, zo spomienok súrodencov a vlastných detí či vnukov i vďaka oživej vlastnej pamäti, si akosi viac uvedomuje seba samého na pozadí celostného priebehu životného času. Na osudoch predkov názorne poznáva, čo spoločnosť, rodina i jednotlivec dosiahli, hoci len za života 2 – 3 generácií. Zhodnocuje pôvodné túžby a želania, porovnáva ich s prítomnosťou a často ani nechce veriť skoku, ktorý sa mu za pár rokov podaril.

Spomienky na vlastné detstvo, dospievanie či na neskoršie životné udalosti v prostredí pôvodnej rodiny nadobúdajú nový rozmer. Rodičia, súrodenci či deti nám z iného uhla, v nových prekvapujúcich súvislostiach pripomínajú inak známe skutočnosti. Spoločné rodinné spomínanie prispieva aj k upevneniu citovej rovnováhy, duševnej harmónie a primeraného sebacitu. Platí to pre rodičov, starých rodičov, deti a vnukov. Stretnutia, po ktorých deti znovu vedia, že mali naozaj krásne detstvo, a že stále majú múdrych a láskavých rodičov a rodičia znovu cítia, že ich celoživotné úsilie nebolo márne, že stále majú pozornú a dobrú deti.

Súčasnosť stretnutia pri vianočnom stole nič na význame neubrala. Ani zemepisná vzdialenosť, ani stiesnenosť rodinného domu či bytu, ba ani len „nezlučiteľné“ nároky pôvodných rodín u oboch manželov nemôžu predstavovať vážnejšie prekážky pre tých, čo chcú doliať vzácny olej do kahanca životného optimizmu, duchovnej dobroty, pokoja a lásky.

Jozef Varga

Výstavka " Jeseň pani bohatá" sa konala v materskej škole od 22.10 do 5.11.2010. Svoju šikovnosť predvedli naši najmenší spoločne s rodičmi a učiteľkami. Znovu sa potvrdilo pravidlo, že príroda ponúka tie najkrajšie dary, len pridať kreativitu a nádhera je na svete. **TÝMTO ŽIJE NAŠA ŠKOLA**

Viac na str. 6

**ZASPIEVALA
SI CELÁ
DOLINA**

Viac na str. 4

Výsledky

Viac na str. 3

KOMUNÁLNYCH VOLIEB v našej obci

CINOBAŇSKÝ BLUDÁR 27. decembra 2010

Viac na str. 5

www.cinobana.sk

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

Vážení občania, priatelia!

V živote človeka prežívame situácie – skutočnosti, ktoré Vás utvrdia v tom, že rebríček hodnôt života zmeníte. Kým ste mladí, pekní, mocní, a možno aj bohatí, všetci Vás vidia. Otázne je, či vás aj cítia. Keď zostanete, stratíte na sile, kráse aj bohatstve, začína sa zabúdať. Hoci na druhej strane skúsenosť, pravda a spravodlivosť je nemenná. Prídu noví, mladí, pekní, mocní aj bohatší, šikovní, plní modernej informačnej,

zábavnej a komunikačnej technológie. Čas neúprosne beží, pokrok napreduje. Človek si pomáha, ale zároveň aj sám seba ničí. Kúsok po kúsok sa rozoberá ľudská duša a dáva sa veľký priestor pre zabudnutie na medziľudské vzťahy a poslanie človeka na tejto zemi.

Hovorí sa, že človek je taký, aké bolo jeho detstvo, detstvo je také, aká je spoločnosť, v ktorej detstvo prežíva a spoločnosť je taká, akí sú ľudia, ktorí v nej žijú. Nie je to žiadny hlavolam, len skutočná pravda nášho života. Mali ste čas o tom porozmýšľať?

Ak nie, nájdite si oddych na zamyslenie a potom aj konanie.

Predvianočný čas a najkrajšie sviatky v roku budú mnohých poháňať na veľké vianočné nákupy, dary a darčeky od výmyslu sveta. Sila peňazí, obchodu bude mať zelenú. Je to práve to, aby sme boli naozaj šťastní? Určite nie. V rodinách chýba porozumenie, komunikácia, úcta, pokoj a láska. Ak naplníme týmto darom svoje príbytky, budeme aj zdravší a šťastnejší.

Prajem Vám, aby ste čas vianočný prežili v kruhu svojich najbližších, priateľov a dobrých ľudí. Aby ste nemali pocit hladu ani smädu, aby teplo domova Vám prinieslo uspokojenie, aby ste si oddychli a načerpali nových síl pre slová aj činy, ktoré budú robiť všetky ďalšie dni života krajšími a radostnejšími. Aby Vám nový rok 2011 bol rokom hojnosti, zdravia a radosti.

Zároveň sa chcem poďakovať za všetko, čím ste mi pomohli vo funkcii starostky obce. Je čas prísť aj odísť. Som šťastná a spokojná, že som ako žena – matka dokázala s podporou mojej rodiny, priateľov, známych a Vás, dobrých ľudí, svoju rodnú obec Cinobaňu viesť tri volebné obdobia.

Ďakujem, s úctou a pozdravom

Ing. Mária Švikruhová, starostka obce Cinobaňa

O B E C N Ý Ú R A D I N F O R M U J E

PROJEKT „REKONŠTRUKCIA A PRÍSTAVBA ZŠ S MŠ CINOBAŇA S CIEĽOM ZVÝŠENIA KVALITY VZDELÁVANIA A ENERGETICKEJ HOSPODÁRNOSTI BUDOV“ – VYSVETLENIE.

Už asi mesiac počúvame rôzne fámy a nepravdivé informácie od občanov ohľadne tohto projektu. Polemizujete, „prečo sa zateľuje budova školy znovu, prečo sa vymieňajú už vymenené plastové okná a dvere, prečo sa zbytočne vyhodili finančné prostriedky, nemohli sa za to spraviť miestne komunikácie...“. Práve toto ma podnietilo k tomu, aby som to uviedla všetko na správnu mieru.

Pokúsím sa to vysvetliť čo najjednoduchšie. Ako dobre vieme, v roku 2007 bolo **40. výročie** otvorenia brán budovy základnej školy. Myslím si, že po 40 rokoch si budova „zaslúži“ aj nejakú tú rekonštrukciu, aby zodpovedala dnešným požiadavkám STN, a samozrejme aj novšiu - krajšiu fasádu. Škola mala pre tento účel ušetrené finančné prostriedky. Išlo o kapitálové výdavky, ktoré im boli prenesené z roku 2006 ako nevyčerpané a boli účelovo viazané - /teda nemohli sa v žiadnom prípade využiť pre iný účel, ako napríklad oprava miestnych komunikácií/. V prípade, že by ich škola nevyčerpala, musela by ich **vrátiť**. Z týchto finančných prostriedkov sa teda zateplila **čelná a jedna bočná** stena budovy základnej školy 50mm polystyrénom a zvyšné

steny sa vymaľovali. Na čelnej stene a bočnej – /iba časť zborovňa/ sa samozrejme vymenili aj plastové okná, pretože boli v zlom technickom stave. Výmenu plastových okien a dverí si základná škola uhradila z vlastných ušetrených prevádzkových nákladov.

Podotýkam, že v roku 2007 výzva z EUROFONDŮV pre takýto účel nebola ešte vyhlásená a nemali sme odkiaľ vedieť, či vôbec výzva pre takýto účel vyhlásená bude.

Až v roku 2008 v Regionálnom operačnom programe v Opatrení 1.1 Infraštruktúra vzdelávania vyšla Výzva ROP-1.1-2008/01. Obec Cinobaňa využila túto Výzvu a získala z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR finančné prostriedky na rekonštrukciu ZŠsMŠ Cinobaňa vo výške 666 933,50 EUR. V rámci tohto projektu budú zateplené budovy, vymenené okná a dvere, zateplená strecha v objektoch: ZŠ hlavná budova, telocvičňa, kuchyňa a jedáleň. Zrealizuje sa prístavba spojovacej chodby medzi objektom hlavnej budovy a telocvične, kde budú šatne pre žiakov a každý žiak bude mať svoju skrinku.

Projekt prispeje k zníženiu prevádzkových nákladov ZŠsMŠ, energetická náročnosť sa zníži o 50%.

Nezanedbateľným dôvodom bola aj úprava podmienok prostredia pre žiakov a zamestnancov školy. Obnovíme učebňu PC a v 60% tried obnovíme školské stoly a stoličky, dodáme športové vybavenie do telocvične.

Stavebnými úpravami objektov sa dosiahnu výrazne lepšie parametre objektov po stránke technickej, ekonomickej a energetickej. Modernizáciou vybavenia učebni prispejeme k skvalitneniu a modernizácii vzdelávacieho procesu.

Tieto opatrenia sú trvalo udržateľné na nasledujúcich 20 rokov bez ďalších zvýšených nákladov na prevádzku alebo ďalšie investície.

Takže nie je pravda, že budova školy sa zateľuje znovu. Budova školy, ako som už spomínala čelná a jedna bočná, boli zateplené iba 50 mm polystyrénom. Norma stanovená Eurofondami požaduje od oprávneného žiadateľa - Obec Cinobaňa pre čerpanie finančných prostriedkov z Eurofondov **Energetický certifikát, resp. energetický štítok budovy s hodnotením: B-úsporná**. K získaniu spomínaného certifikátu je potrebné kompletne vymeniť na budove plastové okná a dvere, zateplíť celú budovu, strechu. Z tohto dôvodu sa na hlavnej budove školy na čelnú a jednu bočnú stenu teraz pridáva 50 mm polystyrén a ostatné steny sa zateľujú 100 mm. Už vymenené plastové okná na hlavnej budove sa samozrejme nevymieňajú, ostávajú pôvodné. Finančné prostriedky sa v žiadnom prípade nevyhodili zbytočne a nemohli sa použiť na iný účel, boli účelovo viazané.

Chcem vás teda veľmi pekne poprosiť, nešírte zbytočne zavádzajúce informácie. V prípade, že by ste sa chceli bližšie informovať o tomto projekte, môžete tak urobiť na Obecnom úrade v Cinobani v ktorýkoľvek pracovný deň v čase od 7.30 do 15.30 na oddelení investičnej výstavby a životného prostredia u Ingridy Dubravcovej. Ďakujem.

Dubravcová Ingrida

ZBER PLASTOV V OBCI CINOBAŇA

9. decembra 2010, t.j. vo štvrtok

Uzatvorené vrecia treba vyložiť ráno pred bránu alebo bytovku na viditeľné miesto.

Zápisnica MVK o výsledku volieb v obci Cinobaňa do obecného zastupiteľstva a voľby starostu obce	O K R S K Y			Spolu za obec
	OVK 1 Cinobaňa	OVK 2 Kat. Huta	OVK 3 Turičky	
Počet osôb zapísaných v zozname voličov	1160	514	174	1848
Počet osôb, ktorým boli vydané obálky	722	268	101	1091
Počet odovzdaných obálok	722	268	101	1091
Účasť vo voľbách v %	62,24	52,14	58,04	59,03
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do obecného zastupiteľstva	704	263	100	1067
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre starostu obce	715	264	100	1079

VÝSLEDKY VOLIEB DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY OBCE CINOBAŇA

	O K R S K Y			Spolu za obec
	OVK 1 Cinobaňa	OVK 2 Kat. Huta	OVK 3 Turičky	
Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na funkciu starostu obce podľa poradia na hlasovacom lístku				
Miroslav Bálint, Ing.	101	43	12	156
Milan Korim	38	8	3	49
Jozef Melicher	447	109	32	588
Igor Poliačik	38	90	40	168
Pavel Urbančok, Ing.	10	2	2	14
Zdenko Weiss	81	12	11	104
Kandidáti, ktorí boli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva podľa počtu získaných hlasov				
Jozef Melicher	420	104	40	564
Zuzana Hadbavná	389	127	40	556
Dušan Belko	347	88	24	459
Milan Káka	329	107	23	459
Dušan Kiapeš	242	73	74	389
Michal Garaj	267	71	22	360
Pavol Korim	223	94	22	339
Ivan Zoka	220	81	24	325
Ivan Nociar	152	129	18	299

Náhradníci - kandidáti, ktorí neboli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva podľa počtu získaných hlasov:

	OVK 1 Cinobaňa	OVK 2 Kat. Huta	OVK 3 Turičky	Spolu za obec
Ján Antal	223	41	21	285
Milan Korim	203	53	25	281
Katarína Juraštková	178	75	10	263
Marta Imreová, Ing.	196	47	20	263
Zdenko Weiss	173	39	21	233
Jozef Činčura	159	53	20	232
Michal Šarkan	86	95	15	196
Miroslav Garaj	129	40	12	181
Bohuslav Salaj, Ing.	129	34	14	177
Mária Sivoková	104	36	21	161
Mária Segečová	44	95	6	145
Milan Urbančok	80	23	7	110
Ján Urbančok, Ing.	75	19	3	97
Katarína Rezáková	33	46	1	80

**Termíny
zasadnutí
obecného
zastupiteľstva
v roku 2010**

**13. december a
27. december**

Obecné zastupiteľstvo
zasadá o 16.30 hod.
v Kultúrnom dome
v Cinobani.

Nasledujúce číslo **Cinobanského občasníka** vyjde na prelome mesiacov január a február 2011.

Informácia pre dopisovateľov: Uzávierka čísla VII/1 je do **10. januára 2011**

OHLIADNUTIE ZA UPLYNULÝM MESIACOM

SPIEVALA CELÁ DOLINA

ZDRAVIE Z BOŽEJ LEKÁRNE

Vo vestibule Kultúrneho domu v Cinobani sa miešala vôňa čerstvo uvareného bylinkového čaju s vôňou včelieho medu a tichým šumom rozhovorov zo sály. To v piatok a v sobotu 15. a 16. októbra 2010 zorganizoval Miestny spolok Slov. červeneho kríža Cinobaňa – Katarínska Huta zaujímavú výstavu liečivých rastlín – **Zdravie z božej lekárne**.

Návštevníkov, ktorí prijali pozvanie na jednu z mnohých zaujímavých akcií tejto organizácie, ohúrila krásne vyzdobená sála, veľké množstvo rôznych liečivých rastlín, nasušených, roztriedených a presne pomenovaných. Pri každej bylinke bol podrobný popis, vyobrazenie, ktoré časti rastliny sa využívajú v domácom liečiteľstve a čo liečia.

Všetok materiál a vystavené bylinky nazbierali v okolitých horách a lúkach členky MS SČK počas leta a skorej jesene a starostlivo vysušili. Väčšinou sú to žienky, ktoré majú na svojich pleciach už niekoľko krížikov, ale láska k prírode, svojim blízkym,

chuť pomáhať a odhodlanie byť ešte užitočnou im dávajú novú silu do života a práce. Vložená pozitívna energia sa vyluhovala do pripravených šálok s chutným čajom a ten liečil všetky

neduhy v tele. Výstavu si prišlo pozrieť asi 200 návštevníkov. Výťažok zo vstupného venovali členky MS SČK postihnutým deťom.

POSEDENIE STARŠÍCH SPOLUOBČANOV

V nedeľu popoludní 17. októbra 2010 privítali priestory Kultúrneho domu v Cinobani našich starších spoluobčanov na tradičnom posedení pri príležitosti *Októbra – mesiaca úcty k starším*. Hneď pri vstupe do sály každého potešil drobný darček od starostky obce Ing. Márie Švikruhovej, ktorá hneď v úvode stretnutia všetkých srdečne pozdravila a prihovorela sa slovami uznania, úcty a vďaky.

Priestor na prezentáciu slávnostného príhovoru dostal aj predseda ZPOZu Jozef Varga. Starších občanov z pódia kultúrneho domu pozdravili aj žiaci ZŠ s MŠ Cinobaňa. Básne predniesli Simona Albertová a Daniela Očovánová, spevom, tancom a hrou na heligónku potešili srdcia starkých

Bylinky
liečia
telo
aj dušu.

dievčatá zo skupiny Furmanky od heligónky – Zuzka Furmanová, Miriam Karáseková, Simona Albertová, Petra Furmanová a Karin Púpálová.

V hlavnom programe popoludnia rozplietli kľbko ľudových piesní a tancov ženská spevácka skupina VIDOVENKY z Vidinej a folklórny súbor IPEL z Lučenca. A bolo sa na čo pozerieť a čo počúvať. Piesne, známe aj neznáme, scénky a ukážky zo života ľudí a zvykov na dedine, napr. zber liečivých rastlín, odchod regrútov na vojnu a iné, mnohým pripomenuli mladé roky. Nádherné kroje, veselé tóny harmoniky a dynamické tance rozprúdili krv v žilách aj tým najstarším. Účinkujúci zožali veľký potlesk a mnohí diváci sa pridali a od srdca si aj zaspievali.

Lauková, Emília Wittlingerová, Viliam Weissshapl, Gabriel Kaňák, Kántri kapela hutnícke záhrady, harmonikári a pozvaní hostia z Lučenca - Rudolf Václavík so speváčkou a Jozef Molnár vydali zo seba maximum.

K dobrej nálade prispeli aj heligónkari: Zuzka a Vlado Furmanovci, Janko Podhora. Nechýbali deti: Vladko Furman, Sonička a Peťo Borošovci a deti z folklórneho súboru z Málnca.

Prijemné posedenie v kruhu priateľov osviežilo aj chutné občerstvenie, ktoré pripravili v školskej jedálni. Tí, ktorým sa nechcelo ísť domov a vydržali do neskorých popoludňajších hodín, si ešte zo srdca zaspievali pri harmonike Ing. Miroslava Bálinta.

Publikum v hľadisku nadšene tleskalo a podporovalo všetkých účinkujúcich. Po asi dvojhodinovom programe sa rozprúdila zábava, ktorá trvala do 22.00 hodiny. Nebolo treba pozývať disdzokejov, vystačili si sami a tóny harmoniky rozveselili a dali aspoň

na chvíľu zabudnúť na starosti.

Pripravila

Silvia Očovánová

LITERÁRNO - DEJEPISNÁ EXKURZIA

Vo štvrtok 28. októbra 2010 bolo pekné jesenné ráno. Žiaci 5. a 6. ročníka sa vybrali do dedinky Polichno, kde žila a tvorila „naša teta Timrava“ – spisovateľka Božena Slančíková Timrava. Pán starosta nám porozprával nielen o jej živote, ale aj o obci, ukázal nám spisovateľkin rodný dom a kostolík, v ktorom slúžil omše jej otec. Aj keď nám bola poriadna zima, zaujímavé rozprávanie pána starostu a jeho vzťah k tejto malej dedinke aj nám zahrialo srdiečka.

Potom sme sa presunuli do Lučenca do Novohradského múzea, kde nám tiež pripravili pestrý program. Najprv sme si vypočuli prednášku o rodinnom zvykoslí. Téma nebola náhodná, ale súvisela so zameraním našej školy na regionálnu výchovu. Pokračovali sme prehliadkou nádherných výstav – „Príroda Ostrôžok“ – zameranej na flóru a faunu novohradskej lokality Ostrôžky, „Nie sme zlí“ – výrobkov a prác klientov Domova sociálnych služieb Libertas v Lučenci a stálych expozícií múzea.

Program sme mali veľmi náročný, ale „žiaci boli úžasní“, takto to zhodnotila pracovníčka múzea. My sme teda právom hrdí, že o Cinobani a našej škole šírieme dobré meno.

KOMPARO 2010

Žiaci 9.ročníka mali 9. novembra 2010 generálnu skúšku pred celoštátnym Testovaním deviatakov, ktoré absolvujú na jar. Čakali ich testové otázky zo slovenského jazyka a matematiky. Výsledky Kompara im napovedia, kde treba pridať a čo ešte doštudovať, aby sa im potom ľahšie splnil ich sen – bezproblémové prijatie na strednú školu.

Chceli by sme sa poďakovať Rade rodičov, ktorá tradične prispela polovicou finančnej čiastky, ktorú si žiaci za toto testovanie musia platiť sami. Mgr. Vladimíra Albertová

ULIČNICA- HODINA DEŤOM 2011

Už tretí rok sa naša škola zapojila do peňažnej zbierky Hodina deťom, v tomto roku pod názvom Uličnica. Žiačky z Klubu Stonožka do špeciálnych pokladničiek vyzbierali 100 eur. Všetkým, ktorí prispeli na dobrú vec, srdečne ďakujeme. 6. decembra túto peknú myšlienku podporí i televízia, kde môžu prispieť i tí, ktorí to nestihli.

Mgr. Andrea Rogožníková

TÝMTO ŽIJE NAŠA ŠKOLA**ŽIAKOV VEDIEME K LÁSKE K RODNEJ REČI**

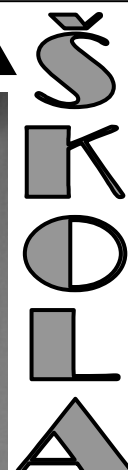
Predmet Slovenský jazyk a literatúra je u žiakov tradične považovaný za ťažký a neoblíbený, nemajú radi mäkké a tvrdé i, fakty o spisovateľoch, desia ich diktáty a gramatické pravidlá. Snažíme sa ich však k tomuto predmetu priťahovať aj formou rôznych súťaží. V mesiaci október prebehlo na našej škole školské kolo súťaže Timravina studnička v prednese slovenskej prózy. Víťazky – Karolína Albertová, 4.roč., Adriána Melicherová, 4.roč. a Simona Albertová, 9.roč.

postúpili na obvodné kolo do Poltára. Tu veľmi statočne „hájili naše farby“ a v silnej konkurencii sa Karolínka umiestnila na 3. mieste a Simonka dokonca na 1. mieste a postúpila na celoslovenské kolo tejto súťaže. B l a h o ť e l á m e !!!

Ďalšie školské kolo sa týkalo Olympiády slovenského jazyka. Zúčastnili sa ho vybraní žiaci 8. a 9. roč. Absolvovali gramatický test a úlohy rozvoja tvorivosti. Výsledky boli nasledovné:

1. miesto *Simona Albertová, 9.roč.*, postup na obvodné kolo do Poltára
2. miesto *Žaneta Kmíniaková, 8.A*
3. miesto *Ružena Berkýová, 8.A*

Držíme palce na obvodnom kole!

Mgr. Vladimíra Albertová

Žiaci našej školy už niekoľko desaťročí môžu využívať služby poskytované žiackou knižnicou. Sú to najmä výpožičky knižných titulov na mimočítankové čítanie, ale i čítanie podľa záujmu. V knižnici si žiaci majú možnosť vybrať približne z dvetisíc rozličných titulov. Každoročne knižnica získava niekoľko nových titulov. Posledný októbrový

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC 25.10.2010

pondelok už tradične vrcholí podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc. Ani tento rok nebol výnimkou.

Počas týždňa 18.-25.10.2010 sa uskutočnilo niekoľko podujatí: predajná výstavka kníh v knižnici, žiaci jednotlivých tried spolu so svojimi vyučujúcimi tvorili záložky do knihy, ilustrovali rozprávky, tvorili leporelo, hrali sa na spisovateľov, vyrábali kostýmy k rozprávkam, scrapbook o vedcoch a prezentáciu o tom, ako vzniká kniha. Následne to prezentovali pred žiakmi ŠKD, čím sa učia vystupovať a prezentovať svoje projekty a spolužiakov zaujmú a pobavia netradičným prístupom k tradičnej knihe.

Prváci boli v knižnici pasovaní za čitateľov členmi Klubu Stonožka, čím sa oficiálne stali členmi žiackej knižnice. Zoznámili sa s rozprávkovými postavkami- Červenou čiapočkou (Simonou Albertovou), Zlým vlkom (Michalom Ozgyínom), Snehovou kráľovnou (Kristínou Melicherovou) i Dievčatom so zápalkami (Danielou Očovanovou). Prváci ukázali, že hoci ešte všetky písmenká nepoznajú, rozprávky sú im blízke.

Všetkým za vykonanú prácu patrí veľká vďaka, pretože rovnako ako v minulosti i dnes platí, že kniha je najlepším priateľom človeka.

Mgr. Andrea Rogožníková

Viac informácií a fotografií na: www.zscinobana.edu.sk

O INFEKČNEJ ŽLTÁČKE

Drahí spoluobčania, prednedávnom nás všetkých vystrašila žltáčka. Nuž myslím, že tento „strašiak“ by mal dostať priestor aj v našich novinách. Nie preto, že si to zaslúži, ale preto, aby sme sa mu vyhli a viac sa už nezľakli. Rozhodla som sa nám všetkým priblížiť túto neplechu. Informácie som čerpala z odborných zdrojov. V úvode by som začala tým, že treba rozlišovať medzi pojmi, pretože nie je žltáčka ako žltáčka. Termín „žltáčka“ sa v kontexte názvu choroby často používa nesprávne, ide totiž len o ľudové pomenovanie. Správny, oficiálny názov ochorenia, ktoré sa vyskytlo v Cinobani, je vírusová hepatitída A (ďalej ako VHA), prípadne ju môžeme nazývať infekčná žltáčka.

Čiže: „ochorenie v Cinobani“ = VHA = infekčná žltáčka

Avšak v medicíne jestvuje pojem žltáčka aj oficiálne. Týmto významom slova žltáčka, latinsky ikterus, sa označuje jeden z príznakov VHA. (Okrem VHA žltáčka môže byť príznakom aj iného ochorenia.) Žltáčku charakterizuje zožltnutie očných bielkov, sliznice, kože a orgánov.

Čo je to VHA?

VHA je vírusové ochorenie pečene. Hovorí sa mu aj „choroba kolektívov“ alebo „choroba špinavých rúk“. Nemusia to však byť iba vaše špinavé ruky, môžu byť kohokoľvek iného. Prenosu choroby sa veľmi dobre darí v prostredí s nepostačujúcou – zhoršenou hygienou; šíri sa fekálno-orálnou cestou. V praxi to znamená, že „infikovaná osoba vylučuje vírus stolicou a tento sa môže preniesť na inú osobu prostredníctvom infikovaných potravín, kontaminova-

nej vody a pod. Stolicou sa vírus vylučuje týždeň až 14 dní predtým, než osoba viditeľne ochorie. Krvou sa potom vírus dostane do pečene, kde sa množí v pečerňových bunkách, ničí ich a spôsobuje tak zápal pečerňového tkaniva. Žlčou sa vylučuje do stolice a cyklus sa opakuje“. (Tehotné dámy by sa nemali obávať – prenos z matky na plod zatiaľ nebol dokázaný.)

Príznaky VHA:

Inkubačný čas (čo je v tomto prípade časový interval medzi vniknutím vírusu do ľudského organizmu a objavením sa prvých príznakov choroby) je u VHA v priemere jeden mesiac. Počas tohto obdobia môže ľahko dôjsť k nakazeniu iných osôb. Počiatkové príznaky sa javia ako bežná chrípka – „nakazený človek je unavený, pociťuje nevoľnosť, stratí chuť do jedla, má horúčku a možno uracia“, môže pociťovať aj bolesti kĺbov; po pár dňoch sa moč stáva tmavým a stolica zas svetlou. U väčšiny pacientov (nie u všetkých) sa zjaví žltáčka – ikterus. (Na doplnenie: Pri skutočnej chrípke sú celkové ťažkosti výraznejšie, pacient má zvýšenú teplotu, dráždivý kašeľ a vyskytuje sa i zápal horných dýchacích ciest.)

Výskyt VHA:

Závažnosť a výskyt príznakov VHA vzrastá s vekom nakazeného človeka. „U detí a mladých ľudí prebieha ochorenie väčšinou bez komplikácií. S pribúdajúcim vekom má však ochorenie často vážnejší priebeh a rekonvalescencia trvá dlhšie.“ Liečba potom prebieha na infekčnom oddelení.

Opatrenia proti VHA:

Nie je nič dôležitejšie ako prevencia, v prípade VHA to znamená žiť, bývať vo vysokom hygienickom štandarde a dbať na kontrolu pitnej vody a

kanalizácie.

V oblastiach, kde ľudia žijú v zanedbaných podmienkach, a teda, kde sa zjavne nedá dosiahnuť vysoký hygienický štandard, sa vykoná selektívna vakcinácia proti VHA, najmä u detí. V prípade, že preventívne opatrenia nezabrali a ochorenie sa predsa vyskytlo a začalo sa rozširovať, je potrebné vykonať tzv. represívne opatrenia, t.j. izolácia nakazených osôb, dezinfekcia prostredia, vykonávanie dohľad nad osobami, ktoré boli v styku s nakazenými (rodina, spolupracovníci), aktívne vyhľadávanie potenciálnych nakazených, atď.

Základom, opäť zdôrazňujem, je dodržiavať hygienu (a v čase, keď je epidémia, dvojnásobne!). Študijné roky strávené na internáte v spoločnosti v podstate cudzích ľudí ma presvedčili o tom, že upozornení na dodržiavanie hygieny a čistoty nikdy nie je dost. Napríklad – na ubytovacej bunke nás žije desať dievčat. Schválne, tipnite si, koľko z nás si umyje ruky po každom použití toalety...sotva polovica; niektoré dokonca tento semester mydlo v rukách asi ani nedržali, bo žiadne nemajú. Aká je potom situácia u sociálne slabších jedincov, rodín, keď mladé dámy – vysokoškolačky – parádnice sa takto neohľaduplne a ľahostajne správajú k svojmu zdraviu a aj k zdraviu nás ostatných. To si radšej nepredstavujem. Naopak, radšej budem šíriť osvetu. A najradšej by som bola, keby vás, drahí čitatelia, tento popularizačný článok oslovil natoľko, že vírusová hepatitída A sa minimálne u nás v obci už nikdy neukáže a ani žiadna iná pliaga prameniaca z nečistoty, špiny a z nedodržiavania hygieny.

Zuzana Kupcová

NEZABÚDAME

Dušičky. Znova tu boli. Dva prvé novembrové dni, ktoré nám každoročne vdychnu kolobeh času. Sviatok Všetkých svätých a Pamiatka zosnulých. Sú to dva dni v roku, ktoré prenášajú myslenie z dní nášho jestvovania na prach neodvratnej pomítnutosti. V tento čas akoby sa nás osobne dotýkal majestátny smrť. Opätovne sa v nás vynárajú myšlienkové váhy mnohorakých porovnaní. Snaženia života i neodvratiteľnosť jeho konca, nádeje i sklamaní, hnevov i odpúšťaní, ale aj predsavzatí odlišných od tých každodenných. Znova hľadáme i odpovede na nezodpovedateľné otázky „prečo?“.

V tichom zamyslení sa nám vynárajú aj blednúce spomienky na detstvo, na láskavé slová našich mám a mužné usmerňovania našich tatov pri našich vybočeniach, spomienky na príbuzných, priateľov a známych z mladosti i z neskorších životných období.

V stíšení mysle zalietajú naše spomienky od miesta hrobov našich blízkych aj na miesta, o ktorých máme iba hmlistú predstavu. Tam niekde odpočívajú iní naši príbuzní, priatelia a známi. Podaktorí z nich ani vlastný hrob nemajú. Ich životy im ukradli besnenia vojen, živlov, životné nešťastia, choroby alebo sa ich život naplnil prirodzeným plynutím času.

Každá spoločenská doba vnucuje ľuďom iné normy správania, avšak následky či výčitky svedomia za nútené konania nakoniec po rokoch zostávajú na starnúcom osamotenom človeku. I toto bolo poučenie zo zamyslenia týchto dní pre človeka stvoreného na obraz boží a nie ako bezvýznamné zrno spoločnosti, či nástroja na zhromaždenie statkov pozemských, pri ktorých nikdy nejestvuje istota, do akých správnych či nesprávnych rúk budú vložené po ukončení našej životnej púte.

Kulisa prírody lemujúca v týchto dňoch náš cintorín akoby zvýrazňovala rôznorodosť konania. Niekedy sú tieto dni požehnané

láskavým pohladením posledného teplého jesenného dychu, niekedy akoby aj príroda trúchlila drobným mrholením a inokedy už zima ohlasuje svoje nadchádzajúce panstvo prvým snehom poprúšeným po hroboch.

Dušičky – tieto dva spomienkové dni nás nabádajú, aby sme okrem vkladu našich modlitieb, zapálených svetielok a spomienok na našich milovaných, ale už nežijúcich, pamätali aj na vklad do životov našich bližných žijúcich. S biblickým odkazom – mať rád svojich bližných, ako seba samých. Aj keď je to úloha nie vždy ľahká, ale ako nás naliehavo poučuje život, pre bytie človeka i spoločnosti je takéto konanie nevyhnutné. Dva novembrové dni spomienok na tých, ktorí tu boli, ale už nie sú medzi živými, nám viac, než inokedy presvedčivo pripomínajú skutočnosť, že možnosti na napĺňanie života dobrým životom a spravodlivým konaním máme v každom veku nezmeniteľne časovo ohraničené.

Jozef Varga

NAPÍSAĽI STE NÁM

Dňa 17. októbra 2010 sme boli pozvaní do kultúrneho domu na posedenie s dôchodcami pri príležitosti „Mesiaca úcty k starším“. Tradične nás vítali pri vchode malými darčekom, upravenými stolmi, prihovormi p. starostky, p. kultúrnej pracovníčky a p. predsedu ZPOZ- u. Bolo pripravené i chutné pohostenie podávané obetavými žienkami z miestnych organizácií a obecného úradu. Veľkým umeleckým zážitkom bol pre nás kultúrny program, kde vystúpili žiačky tunajšej ZŠ, ako i ženská spevácka skupina VIDOVENKY z Vidinej a FS Ipeľ z Lučenca.

Cítili sme sa príjemne, dobre nám padlo zabudnúť na každodenné starosti, uvoľniť sa, zasmiať a zaspievať si naše ľudové pesničky, neskoršie aj pri harmonike s p. Bálintom. Čas ubiehal a nám sa ani domov nechcelo odísť. Tá úžasná nálada z príjemne stráveného popoludnia ešte dlho v nás ostala.

Chceme tiež pripomenúť, že sa nám veľmi páčila aj hodnotná výstava liečivých rastlín a bylín, ktorá prebehla v kultúrnom dome v dňoch 15-16. 10. 2010. Táto bola pripravená členkami MSSČK Cinobaňa - Kat. Huta na vysokej úrovni. Občania si mohli na nej poprezeráť rôzne rastliny a bylinky, prečítať si o nich, zistiť ich liečivé účinky a mnohému sa poučiť. Škoda, že účasť našich občanov nebola taká vysoká, na akej vysokej úrovni bola spomínaná výstava. Každý sa mohol občerstviť aj chutným bylinkovým čajikom a prispieť dobrovoľnou čiastkou na zbierku pre postihnuté deti.

Manželia Korimovci

Vážená redakcia.

Náš Cinobanský občasník č.5 okrem iného priniesol na svojich stránkach súhrnnú informáciu o priebehu a trvaní výskumných prác na pohrebisku ľudí kyjatickej kultúry. Pisateľ článku PhDr. Vladimír Mítáš, vedúci terénnych prác archeologického výskumu sa v ňom zamerával najmä na zverejnenie mien pracovníkov Archeologického ústavu SAV v Nitre zúčastnených na týchto prácach a ostatných dobrovoľníkov aktívne zapojených do týchto prác.

Ďalšiu skupinu menného zoznamu tvorili hostia, novinári, ich kolegovia z iných archeolog. úsekov, návštevníci a najmä priaznivci tohto výskumu. V tejto skupine som objavil aj svoje meno. Ak to bola akási forma poďakovania zo strany Archeologického ústavu SAV v Nitre, potom to beriem ako veľkú česť a vzácnu odmenu pre mňa. Priznávam sa, že vzápätí nie som celkom spokojný. A teraz vám prezradím, prečo je tomu tak.

Mám vnuka Júliusa Spišáka z Lučenca. Je vášnivý turista, obdivovateľ prírody, ale aj archeologickej výskumnej činnosti. Žije už tretí rok v Anglicku. Čítave je veľmi naviazaný na Cinobaňu (rodisko svojich rodičov), ale najmä na jej krásne okolie. V detstve som ho brával na svoje potulky okolitými horami. Striebornú sme spoznávali zo

všetkých svetových strán. Som veľmi šťastný, že sa v jeho povedomí hlboko a natrvalo zakorenil tento vzťah k prírode, pokora, obdiv a úcta k ľudskej činnosti na tejto planéte. Tento mladý muž (čoskoro bude tridsiatnik) ani chvíľku nezaváhal, keď som ho prekvapil zvesťou, že sa v katastri našej obce začal archeologický výskum pohrebiska ľudí žijúcich tu už v tisícročí pred narodením Krista a pricestoval na prvú dovolenku. Spoločne sme navštívili pracovisko archeológov. Veru, bola to dlhá návšteva plná otázok a odpovedí. Odtedy som ho musel sústavne informovať o postupe prác, o nálezoch v odkrytých hrobách, o mieste ich osady a hradisku na vrchole Striebornej, kde sa ukrývali, a hádam aj bránili pred nepriateľom.

Postupujúce výskumné práce čoskoro odhalili tajomstvo hory, tajomstvo, ktoré nedokázali vysvetliť naši otcovia, dedovia a celé generácie dozadu. Mnohí si všimli zvláštne zoskupenie veľkých a ťažkých skál ubiehajúcich v prísnych líniiach terénom. Už na prvý pohľad bolo jasné, že sú vložené ľudskou rukou. Za akým účelom, to si nikto nevedel vysvetliť. Prešli tisícročia, aby sa teraz odhalila pravda. Sú to pozostatky obranného valu, ktorý postavili ľudia žijúci v pravekej osade na južnom úpätí Striebornej. Spoločne s vnukom sme mudrovali, ako zviditeľniť túto odhalenú skutočnosť. Tohtoročného 32. ročníka Zimného výstupu na Striebornú (20.2.2010) sa zúčastnil aj môj vnuk Julko (pricestoval z Anglicka) a tu padlo rozhodnutie – dáme zhotoviť tabuľu, ktorá svojim písomným obsahom oboznámi každého okoloidúceho takto: Toto sú pozostatky obranného valu, ktorý postavili ľudia žijúci v osade pod Striebornou v prvom tisícročí pred nar. Krista. Pri zostupe sme vybrali najvhodnejšie miesto na jej umiestnenie.

Začiatkom augusta t.r. opäť pricestoval môj vnuk z Anglicka. Na tretí deň jeho pobytu na Slovensku, boli by ste nás oboch pristihli ako pribíjame spomínanú tabuľu, zhotovenú z masívneho plechu s emailovým podkladom v belobe a nastriekanými čiernymi písmenami, na kmeň starého buka (vnuk ma

držal na pleciah, aby bola pribitá čo najvyššie), rastúceho tam, kde lesní pracovníci svojimi mechanizmami prerazili val, aby mohli sťahovať nadol kmene vyrúbaných stromov. Je to 25 – 30 metrov značkovaná turistická trasa, prebiehajúcej na juhovýchodnom úbočí hory. Drevená smerovka všetkých, ktorí prichádzajú od Cinobane a Lovinobane, nasmeruje k informačnej tabuli. Bolo by oveľa vhodnejšie preznačovať novú výstupovú trasu týmto smerom, cesta na vrchol by sa skrátila približne o 500 m. Ďalšie tabule by sa mali rozmiestniť na vybraných miestach prebiehajúceho kamenného valu, v prvom rade pre tých turistov, ktorí prichádzajú od Mýtnej, Dobroče a Kotmanovej.

Zakotví túto úlohu do svojho programu novozvolené vedenie našej obce? A čo tak premyslieť a realizovať víziu „náučného chodníka“ po stopách archeologického výskumu ...

Michal Šárkan, st.

Obec Cinobaňa v spolupráci s Klubom slovenských turistov Lampáš Lučenec Vás pozýva **27. decembra 2010 (pondelok)** na 4. ročník turistickej akcie

CINOBANSKÝ BLUDÁR

Akcia sa uskutoční na trase:

Cinobaňa – Maša – Lazná cesta – Šutova jama – Tri chotáre – Prieraz – Hrnčiarky – Sebeniná – Horné Fafáky – Strieborná – Cinobaňa (20 km)

Pre menej zdatných je možnosť využitia trasy z Cinobane cez Šutovu jamu po Hrnčiarky (10 km), alebo z Hrnčiarok cez Striebornú do Cinobane (10 km). Doprava z/do Hrnčiarok bude zabezpečená.

Odchod spred kultúrneho domu o 7,30 hodine.

Blížšie informácie: 0907/351281 alebo v kancelárii Kultúrneho domu Cinobaňa.

Tešíme sa na vašu účasť.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti

V mesiacoch november a december sa dožívajú životných jubileí

- ✚ **Juraj ANDRÁŠIK Ing.** (Cinobaňa)
- ✚ **Alexander ČONKA** (Cinobaňa)
- ✚ **Mária MELICHEROVÁ** (Cinobaňa)
- ✚ **Ivan KLIMA** (Cinobaňa)
- ✚ **Helena MATÚŠKOVÁ** (Hrnčiarky)
- ✚ **Ján SVEDIÁK** (Cinobaňa)
- ✚ **Júlia PUPALOVÁ** (Cinobaňa)
- ✚ **Elena LENHARTOVÁ** (Cinobaňa)
- ✚ **Emília HAZUCHOVÁ** (Kat. Huta)
- ✚ **Helena GREXOVÁ** (Cinobaňa)

Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti a pohody v kruhu blízkych prajú členovia

Zboru pre občianske záležitosti pri OcÚ Cinobaňa.

Narodili sa

Nella Synáková
Miroslav Piecha

Opustili nás

Viola Kachničová
Emil Babic
Libuša Havrdová
Tibor Strapko
Mária Teplanová
Mária Strungová
Emília Chlebničianová
Anna Kuželková
Čeť Vašej pamiatke !

Čítanie kníh je stále moderné. Stať sa členom knižnice sa oplatí! Pridajte sa aj VY!

Miestna knižnica v Cinobani – výber z viac ako **10 000 kníh**, členský poplatok na celý rok **1,- EURO**, pre deti a mládež **0,50 CENTOV**, výpožičné za knihu **0,20 CENTOV**.

J. Grisham, R. Cook, J. Lindseyová, R. Pilcherová, P.Coelho, D. Steelová, E.McBain, K. Martinová, A. Christie, D.Dán, T. Vasilková-Keleová, J. Pronská, P. Nagyová-Džerengová, M.Đuranová, J.Solčanská a mnohí iní. Literatúra pre deti a mládež, encyklopédie, povinné čítanie, dievčenské romány.

Tešíme sa na Vašu návštevu, utorok a piatok **od 13.00 – 17.00 hod.**

Farské oznamy

SLUŽBY BOŽIE A SVÄTÉ OMŠE POČAS VIANOČNÝCH SVIATKOV

Služby Božie v Evanjelickom augsburského vyznania chráme Božom v Cinobani počas vianočných sviatkov budú odbavené nasledovne:

- 24.12.2010 – Štedrý večer o 16.00 hod.
- 25.12.2010 – 1.slávnosť Vianočná o 10.00 hod.
- 26.12.2010 – 2.slávnosť Vianočná o 10.00 hod. a v rámci Služieb Božích bude prisľúžená Sviatosť večere Pánovej.
- 31.12.2010 – Starý rok – Silvester o 16.00 hod.
- 1.1.2011 – Novoročné služby Božie o 10.00 hod.

Služby Božie v Evanjelickom augsburského vyznania chráme Božom v Turičkách počas vianočných sviatkov budú odbavené nasledovne:

- 24.12.2010 – Štedrovečerné služby Božie – o 15.30 hod.
- 25.12.2010 – Narodenie Krista Pána – o 8.30 hod.
- 31.12.2010 – Starý rok – o 15.30 hod.
- 1.1.2011 – Nový rok – o 8.30 hod.

Sväté omše počas vianočných sviatkov budú odslúžené v katolíckej farnosti Cinobaňa nasledovne:

- 18.12.2010 – Spoločná svätá spoveď v Katarínskej Hute 9.00 – 10.30 hod., v Cinobani od 10.30 do 12.00 hod. (Prípadná zmena termínov bude vopred ohlásená v kostole.)
- 24.12.2010 – Svätá omša – Katarínska Huta – 8.00 hod
- Polnočná svätá omša – Katarínska Huta – 24.00 hod.
- 25.12.2010 – Narodenie Pána – Cinobaňa– 9.00 hod., Katarínska Huta – 11.00 hod.
- 26.12.2010 – Svätej rodiny – Katarínska Huta – 9.00 hod., Cinobaňa – 11.00 hod.

- 31.12.2010 – Svätá omša – Katarínska Huta – 15.30 hod.
- 1.1.2011 – Nový rok – Slávnosť Panny Márie Bohorodičky – Katarínska Huta 9.00 hod., Cinobaňa – 11.00 hod.
- 2.1.2011 – Svätá omša – Katarínska Huta – 9.00 hod., Cinobaňa – 11.00 hod.
- 3. – 4.1.2011 – posviacka domov
- 6.1.2011 – Zjavenie Pána– Traja králi – Katarínska Huta – 9.00 hod., Cinobaňa – 11.00 hod.

Požehnané
a pokojné
vianočné
sviatky a
šťastný nový rok!

